

(твое ім'я та прізвище)

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

КУРКА

СІДІВ ИХ

ТАКІ ЦІКАВІ ЯЙЦЯ

ВІД АРИСТОТЕЛЯ ДО ДАРВІНА

ПРИГОДИ ПТАШЕНЯТИ (КАЗКА)

ЦІКАВО!

ВЕСЬ СВІТ - ЯЙЦЕ

ЩОБ ЗНАЙТИ ІСТИНУ, ЇЇ ТРЕБА ШУКАТИ!

Відображення: курка, яйця, динозавр, планети, дитина, сонце, хмарки, комахи.

ЯЙЦЕ ЧИ КУРКА?

– Цікаво, що було раніше – яйце чи курка? – Пустунчик зранку їв яєчню і чіплявся до всіх з цим питанням.

– Усі курчата, яких я бачила, вилупилися з яйця! Тож, напевне, спочатку було яйце, – пояснила Лапуня.

– Друзі, погляньте на курку, – не погодився з нею Розумник. – Досконалий організм, складна будова крил і пір'я, пропорційність очей, дзьоба й лапок. Жодне яйце не впало з неба! Усіх без винятку знесли дорослі кури або інші птахи. Курка була першою, бо вона знесла яйце!

– Дякую, пояснили, – буркнув Пустунчик. – Але ж яйця несуть не лише птахи, то зрозуміло лише одне: суперечка неминуча...

– Щоб знайти істину, її треба шукати! Що ми знаємо про яйце і курку?

ПРИГОДИ ПТАШЕНЯТИ

(казка)

Маленьке пташеня солодко спало у своїй затишній кімнатці. Маля прокинулося, спробувало випростати крильця, але кімнатка виявилася замала. Воно відчувало, що має щось статися. Так незручно йому ще ніколи не було. Малюк напружився, вдарив дзьобиком об стінку, вдарив ще кілька разів. Почув сильний тріск, хатинка розвалилася, і пташину засліпило яскраве світло. Пташеня розправило крильця, зіп'ялося на тремтячі ніжки, не втрималося на них і стрімголов викотилося з гніздечка. Навколо щось шурхотіло, дзижчало, тріпотіло, тьохкало, кумкало, співало. Щось ніжне і лагідне пестило його, зігріваючи та заспокоюючи.

Зібравшись із силами, пташеня перемогло свій страх і розплющило очі. Ой! Яке все яскраве, барвисте, різноманітне! Аж дихання перехопило! А вгорі, на тлі блакитного неба, щось велике, блискуче і тепле. Пташеня роззирнулося навколо. Скрізь, куди сягало око, розіслалося щось м'яке і зелене в різнокольорових плямах. Маля ще не знало, що це трава і квіти. Раптом воно побачило щось яскраве і пухнасте.

- Ти хто чи що? – спитало пташеня.
- Я – Кульбабка, – відповіла квітка.
- А там нагорі теж Кульбабка?
- То – сонечко. Воно світить і гріє, а я так не вмю.
- А я хто?
- Ти – пташеня. Он твоє гніздечко, а он шкаралупки – це від твого яйця.

Пташенятко подивилося туди, куди Кульбабка показувала своїм листочком і побачило сіруваті шкаралупки з коричневими плямами, такі знайомі та рідні. З великими зусиллями маля видерлося назад у гніздечко, зручненько вместилося біля рідних шкаралупок і таких самих яєць, і солодко заснуло, згадуючи пригоди цього незвичайного дня.

ЗАВДАННЯ № 1

Прочитай на наступній сторінці з чого складається яйце і запиши у клітинки назви його основних частин

1	<input type="text"/>
2	Підшкарлупна <input type="text"/>
3	<input type="text"/>
4	<input type="text"/>
5	<input type="text"/>
6	ПОВІТРЯНА <input type="text"/>
7	ЖОВТКОВА <input type="text"/>
8	ЗАРОДКОВИЙ <input type="text"/>

ВІД АРИСТОТЕЛЯ ДО ДАРВІНА

Аристотель вважав, що курка і яйце з'явилися одночасно.

ЯЙЦЕ – символ весняного відродження природи, символ життя, удачі, багатства та здоров'я. За легендами багатьох народів світу, Всесвіт народився з Космічного яйця: одна половина яйця стала небом, інша – землею, а жовток – сонцем.

Філософи Стародавньої Греції вважали, що першою була курка.

За християнським Писанням, Бог створив увесь Всесвіт і птахів та наказав їм розмножуватися. Тож якщо трактувати Біблію буквально, курка виникла раніше за яйце.

На думку Дарвіна, першим було яйце, оскільки воно є найбільшою клітиною, а світ, вважав філософ, виник з найдрібніших клітин.

Сучасні біологи вважають, що яйце виникло раніше курки. Адже десятки мільйонів років тому, задовго до появи птахів, яйця вже існували.

БУДОВА ЯЙЦЯ

Пташине яйце складається із **жовтка**, **білка** та **шкаралупи**. Через пори у шкаралупі зародок дихає. Під шкаралупою є оболонка, яка вкриває білок. У жовтку є корисні речовини для живлення зародка.

Жовток теж має оболонку. Товстий шар білка захищає жовток від пошкоджень, поштовхів і є основним джерелом води. У тупій частині яйця є **повітряна камера** із запасами кисню для курчати. **Білкові канатики** утримують жовток посередині яйця.

Шкаралупа може мати різний колір. У птахів, що відкладають яйця у відкритих гніздах або на ґрунті, забарвлення яєць часто збігається із тлом навколишнього середовища. Так вони майже непомітні для хижаків.

ЖАЛЕЙДОСКОП НЕЗВИЧНИХ ЯЄЦЬ СВІТУ

1 НАЙМЕНШЕ КУРЯЧЕ ЯЙЦЕ у 2012 році знесла курка породи малайська бентамка у Китаї: завбільшки 2 см і масою 2 г 58 мг.

2 НАЙДОРОЖЧЕ ЯЙЦЕ у світі – яйце Фаберже. Ціна цього ювелірного витвору становить понад \$ 18 000 000.

3 НАЙДАВНІШЕ ЯЙЦЕ, віком понад 2 тисячі років, археологи знайшли у Китаї. Учені ще не з'ясували, чому шкаралупа збереглася так довго.

4 НАЙБІЛЬШЕ ЯЙЦЕ живого птаха, зафіксоване у Книзі рекордів Гіннеса, має масу 2 кг 589 мг. Його знесла самка страуса в 2008 році на фермі у Швеції. Цього ж року в Німеччині курка знесла найбільше у світі куряче яйце масою 209 г.

5 НАЙБІЛЬШЕ ВЕЛИКОДНЕ шоколадне яйце заввишки 8 м створили в Аргентині у 2012 році.

6 НАЙЕКСКЛЮЗИВНІШЕ ЯЙЦЕ слонового птаха, який мешкав на острові Мадагаскар 300–700 років тому, продали на аукціоні у 2013 році за 102 тисячі доларів. Власник з'їв омлет з цього унікального яйця! Слонові птахи давно вимерли, але дослідники досі знаходять їхні яйця.

8 АРХІТЕКТУРНЕ ЯЙЦЕ. У світі багато будівель, які мають форму яйця, наприклад, споруда в індійському місті Мумбаї. Як і наша Земля, ця будівля має свої екосистеми – зелені сади.

7 НАЙОГІДНІШЕ ЯЙЦЕ. „Столітні яйця” – національна гордість китайців. Їх називають „найогіднішою їжею на світі”. Щоби приготувати страву, яйця закопують у землю на 3-4 місяці, аби не було доступу до повітря.

СТОРІНКА ЮНОГО ДОСЛІДНИКА

КУРОЧКА ЧИ ПІВНИК

- Повітряна камера завжди розташована на тупому кінці яйця. Якщо точно посередині – вилупиться курочка, зміщена вбік – курча буде кукурікати.
- Не з кожного яйця вилупиться курчатко. Якщо півник з курочкою не гуляв, то яйце не заплідниться.
- Зазвичай яйце має один жовток. Але в деяких яйцях їх буває два або навіть три. З таких яєць не вилуплюються курчата.
- Курка-квочка може висидіти пташенят будь-якого виду; індичка – індичат, курчат і каченят; гуска і качка – тільки пташенят свого виду. Із більшого яйця вилупиться більше пташеня.

НАЙМЕНШІ ПТАШКИ

Найменша пташка у світі – колибри. Не дивно, що вона несе і найменші яйця. Довжина тільця колибри не перевищує 7 см, а маса не більше 2 г. Найменше яєчко у колибри-бджілки, яка водиться на острові Куба: завдовжки 1 см і масою приблизно 365 мг.

Золотомушка – українська рекордсменка, найменша серед наших птахів. Її маса – 5 г, а маса її яйця трошки більша півграма.

ЗАВДАННЯ №2

У БАБУСІ БУЛО 3 КУРКИ-НЕСУЧКИ. КОЖНИХ ДВА ДНІ ВОНА ПРИНОСИЛА З КУРЯТНИКА 2 ЯЙЦА. БАБУСЯ КУПИЛА ЩЕ 12 КУРЕЙ. СКІЛЬКИ ЯЄЦЬ ЗНЕСУТЬ УСІ КУРИ ЗА ТИЖДЕНЬ?

ЗАВДАННЯ №3

ВИЗНАЧ ЗА МАЛЮНОМ, ЯКА МАСА ЯЙЦА.

МИ ТАКІ РІЗНІ

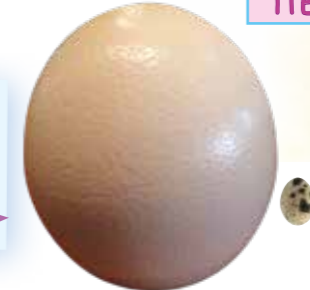
ЗАВДАННЯ №4

ВИЗНАЧ ЗА ШКАЛОЮ РОЗМІРИ ЯЄЦЬ РІЗНИХ ПТАХІВ І ЗАПИШИ РЕЗУЛЬТАТ У ТАБЛИЦЮ.

ГУСЯЧЕ	_____
КАЧИНЕ	_____
КУРЯЧЕ	_____
ЦЕСАРКИ	_____
ПЕРЕПЕЛИНЕ	_____

ЗАВДАННЯ №5

ТИ ВЖЕ ЗНАЄШ РОЗМІРИ КУРЯЧОГО ТА ПЕРЕПЕЛИНОГО ЯЙЦА. ОЦІНИ РОЗМІРИ СТРАУСИНОГО ЯЙЦА.

ТАКІ КОРИСНІ ЯЙЦЯ

D E B2 A B12

В яйцях багато корисних речовин, майже як у фруктах та ягодах. Вони містять вітаміни групи D, A, E, B2, B12, K, йод. Яєчний білок є джерелом селену, цинку, заліза і міді. Навіть шкаралупа має велику поживну цінність. Вона – ідеальне джерело кальцію, а ще містить усі необхідні для нашого організму мікроелементи: фтор, марганець, молібден, залізо, фосфор, сірку, кремній, цинк та інші. Часто до складу цілющих сумішей у стародавніх лікарських порадиниках входив білок та жовток, а інколи і яєчна шкаралупа. Але, щоб використовувати шкаралупу, потрібно спочатку добре вимити яйце, зварити його на круто, відділити оболонку від шкаралупи і потім подрібнити її на порошок. Перед тим як вживати, видавити у нього кілька крапель лимонного соку. Так краще засвоюються всі корисні речовини.

B12 D A E B2

МІНЕРАЛИ

- Na
- Ca
- Mg
- Fe
- Zn

ВІТАМІНИ

- E
- B2
- B6
- A
- D

І ПРОСТО, І СКЛАДНО

Найкорисніший (і найпростіший!) спосіб приготування яєць

Коли ми готуємо яєчню, додаємо надто багато жиру. Крім цього, під час смаження змінюються властивості олії та вершкового масла. Тому корисніше вжити круте яйце, зварене у воді впродовж 10 хвилин.

ОРСІНІ – досить складна у приготуванні італійська страва з яєць. Жовтки відокремлюють від білків і залишають у половинці шкаралупи. Білки збивають у піну і запікають у духовці. Потім до них додають жовток і масло. Страву подають із сиром і овочами.

ТОБІ ЗНАДОБИТЬСЯ: 6 яєць, 40 грамів тертого сиру, масло, сіль, мелений перець.

ЩО ТРЕБА РОБИТИ:

- Розбий яйця, відокрем білки від жовтків. Білки вилий у миску. Кожен жовток (неодмінно цілий) залиш у шкаралупі. Щоб жовтки не розлилися, поклади їх на рушник поміж складок.
- Увімкни духовку, постав температуру на 180 градусів.
- Посоли білки і збий їх у густу піну (вона повинна витримувати вагу чайної ложки).
- Щедро змасти маслом посуд для випікання і виклади в нього весь збитий білок.
- Вирівняй поверхню білка дерев'яною ложкою.
- Зроби у білку 6 заглиблень, у кожне вилий по жовтку.
- Страву поперчи, присип тертим сиром. Вкінці поклади по всій поверхні шматочки масла. Постав страву в духовку на 30 хвилин, щоби білки встигли підрум'янитися, а жовтки залишитися рідкими. Подавай страву гарячою.

Найбільший омлет у світі приготував у Мадриді шеф-кухар Карлос Фернандес. Для страви використали 5 000 яєць, а її вага склала 599 кг.

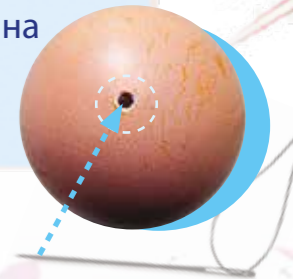
ЛАБОРАТОРІЯ

„КОЛОСКА“

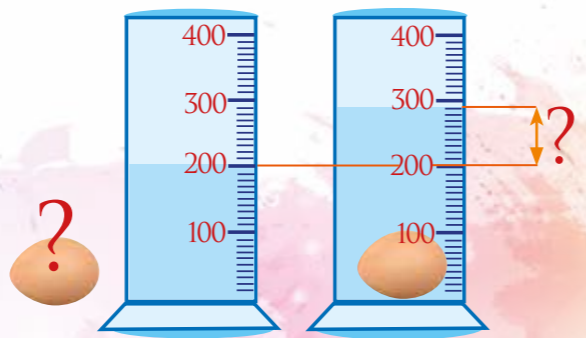
5 ЯК КРУТИТЬСЯ ШКАРАЛУТА ЯЙЦЯ?

У сирому яйці проколи голкою з двох боків невеликі дірочки. Подуй в одну з них так, щоб вміст яйця вилився з другої дірочки у блюдце. Порожня шкаралупа напрочуд легко обертається. Особливо стійко, коли опирається на тупий кінець. Спробуй!

2 ЧИ СВІЖЕ ЯЙЦЕ?

Зануривши яйце у воду, можна перевірити його якість. Який об'єм яйця, зображеного на малюнку? Чи свіже воно?

1 ЧАРИ КУХОННОЇ СОЛІ.

Наповни дві склянки водою. Поклади сире яйце у склянку. Підсипай у воду сіль і розмішуй, щоб вона розчинилася. Спостерігай за яйцем. В якийсь момент воно спливе, наче підводний човен! Пригадай, як тобі легко було плавати у морській воді. Це тому, що більше в ній солі, то вона гущіша.

Відскануй QR-код і переглянь цей дослід:

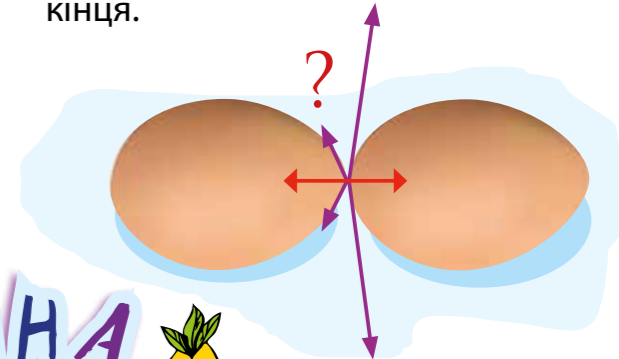
6 ДЛЯ ЕКСТРЕМАЛІВ І З ДОЗВОЛУ МАМИ!

Отже, гострий бік яйця міцніший. Куряче яйце має унікальну форму, завдяки якій його важко зруйнувати ззовні і дуже легко – зсередини (це може зробити слабеньке курчатко). Так придумала природа! Виклади в лоток яйця гострими верхами догори. Зверху поклади тоненьку дощечку, щоб навантаження розподілити рівномірно. А тепер акуратно ставай на дошку босоніж і пройди по ній. Добре, якщо мама триматиме тебе за руку, щоб не втратити рівновагу і яйця!

7 ТУПИЙ ЧИ ГОСТРИЙ?

Візьми два однакових за формою і розміром варених яйця. Міцність шкаралупи всюди однакова, тобто витримує однакову силу удару. Вдар яйця одне об одне, але різними кінцями: одне – тупим, інше – гострим. Переконайся, що частіше яйце розбивається з тупого кінця.

3 ВАРЕНЕ ЧИ СИРЕ?

Переконайся, що варене яйце гарно обертається, а сире розкручується набагато гірше. Це тому, що варене яйце обертається як єдине ціле, а у сирому бовтаються рідкий жовток і білок, гальмуючи обертання.

4 СЛУХНЯНА ШКАРАЛУТА.

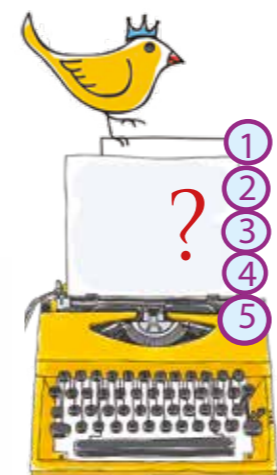
Не поспішай викидати шкаралупу яйця. Підсуши її і подрібни. Розчеши волосся пластмасовим гребінцем і відразу ж піднеси його до шкаралупинок. Шкаралупки потягнуться за гребінцем. Цей дослід добре вдається у сухому тепломі місці. Від тертя гребінець електризується.

ВІКТОРИНА

- 1 Що може трапитися, якщо зовсім не вживати яєць?
- 2 Як спливе у добре посоленій воді куряче яйце: гострим кінцем вгору чи вниз?
- 3 Чи може курка знести золоте яєчко, як у казці?
- 4 Чи можна штовхнути яйце так, щоб воно покотилося по прямій лінії?
- 5 Чому людину, яка потрапила під сильний дощ, називають „мокрою куркою“?

ЧОМУ У ПТАХІВ КОЛЬОРОВІ ЯЙЦЯ?

(наукова казка)

Якось навесні Пустунчик, Розумнику та Лапуня пішли до лісу по гриби. Пустунчик вгледів невеличку галявинку, на якій було ціле грибне сімейство. Він нахилився щоб їх зрізати, та між гілочок невеличкого кущика побачив маленьке гніздечко, а в ньому – шестеро яєчок.

– Розумнику, Лапуню, йдіть-но сюди. Я знайшов пташине гніздо, та ще й з яйцями. Погляньте, п'ятеро яєчок зеленувато-чорні, а шосте не схоже на інші. Цікаво, чому в одному гніздечку не всі яйця однакові? – здивувався Пустунчик.

– Не знаю. Мабуть, їх знесли різні пташки, – відповів Розумник. – Та одне знаю напевне, що їх чіпати не можна. Може матуся-пташка вже вгледіла нас і до гніздечка не може приблизитись. Завтра розпитаємо у Олени Іванівни.

Наступного дня друзі розповіли учительці про свою знахідку.

– Чи знаєте ви, що птахи і динозаври – близькі родичі? – запитала Олена Іванівна.

– Отакої! Здивувався Пустунчик. – Чого би це раптом?

– Ну, хоча би тому, що динозаври, як і птахи, несли яйця. – розсудливо промовила Лапуня.

– Справді, деякі науковці вважають, що у птахів і динозаврів були спільні предки – архозаври, – продовжила розповідь Олена Іванівна. – Тож різнобарв'я яєць почалось з одного динозавра, який жив десятки мільйонів років тому.

Однотонно-білі яйця несуть птахи, які гніздяться у норах, печерах або дуплах – ластівки берегові, рибалочка, дятли, крутиголовки та інші. Яскраво-білі яйця птахам легше знаходити в затемненому середовищі.

Багато тварин відкладають яйця, але лише пташині яйця бувають різних кольорів. За візерунком та кольором птахи відрізняють власні яйця від яєць інших птахів та птахів-паразитів, які підкладають їх в чужі гнізда. Яйця птахів, що гніздяться на землі (рябчики, перепели, куріпки, фазани, тетеруки, вівсянки), мають захисне забарвлення й вкриті цятками, зазвичай різної величини. А деякі види, що гніздяться на землі, відкладають білі яйця, але вони швидко набувають кольорів навколишнього середовища, вкриваючись плямами від ґрунту та гниючих рослинних рештків у гнізді. Кожна самиця тонкодзьобої кайри відкладає яйця іншого забарвлення, що допомагає їм знаходити свою кладку серед тисяч таких самих всередині пташиного базару, на скельних полицях. А яйця індійської жовтосережкової чайки мають різне забарвлення залежно від підстилки, на якій вона гніздиться.

Річкова качка гніздиться недалеко від води в ямці під кущем чи деревом, на купах очерету на воді, в широких дуплах старих дерев, а фазан будує гніздо в захищеному місці, в заростях трави. Вівсянка зазвичай гніздо мостить у ямці, зрідка невисоко в кущах... – Вчителька на хвилинку замовкла, а Пустунчик знову питати.

– Але ж у тому гніздечку, що ми бачили, одне яйце відрізнялось від інших. Хіба таке може бути?

– Звичайно, – відповіла Олена Іванівна. – Зозуля – майстриня підкидати свої яйця у гнізда інших птахів, що по-науковому звуть пташиний паразитизм. Коли зозуля збирається підкинути своє яйце в чуже гніздо, спершу вона відлякує птицю-квочку, літаючи низько над травою або біля самого дерева, лясаючи крилами. Крім того, зозулі наслідують крики хижих птахів. Після такої „навали” господарі гнізда рятуються втечею, а зозуля тільки й чекає, щоб скоріше зробити свою справу.

Іноді в такій справі бере участь і самець зозулі: він сідає на видному місці та криками відвертає увагу птахів, а самка швиденько заносить у чуже гніздо яйце і зникає серед дерев. За літо пара зозул підкидає в чужі гнізда до двох десятків пташенят. Зозуленята завжди вилуплюються раніше інших пташенят, народжуються більш міцними і хитрими. Вони позбавляються від „зведених” братів і сестер, викидаючи їх з гнізда. Прийомні батьки не помічають підміни і продовжують годувати непроханого гостя, бо зозуленя видає ті ж звуки, що й пташенята того виду, до яких воно потрапило. Якщо молода зозуля помилиться і підкине яйце не в те гніздо, її маленьке дитинча не розгубиться, і підкоригує свій „вокал”, якщо зрозуміє, що з такими криками йому не дістанеться корму. Але це все зозуленя повинно зробити в перші чотири дні життя. Якщо воно не вкладеться в термін і не виштовхне суперників з гнізда, більше шансу на виживання у нього не буде.

Найчастіше колір, розмір яєць зозулі збігаються з іншими, але іноді птаха помиляється, і стається так, як ви побачили у гніздечку.

– Ось воно що, – не вгавав Пустунчик. – То ми бачили яйце зозулі у чужому гнізді?

14 ЖОВТНЯ - ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЯЙЦЯ

Свято проводять щороку у другу неділю жовтня. Його заснувала Міжнародна комісія з вживання яєць. У цей день прийнято розповідати людям про користь яєць і готувати з них цікаві страви.

МЕТАННЯ ЯЄЦЬ

Щороку у Великобританії в графстві Лінкольншир проводять Всесвітній чемпіонат з метання яєць в довжину, на який традиційно приїжджають спортсмени з різних країн.

В Англії є день Egg attack („яєчна атака“), коли курячі яйця кидають на масових акціях протесту в інших людей (переважно політиків), з метою демонстрації недовіри до них, несприйняття, презирства.

ВИНАХІДЛИВИЙ КИТАЙ

Китайці навчилися підробляти яйця. Шкаралупу роблять з карбонату кальцію, парафіну і гіпсу. Для жовтка і білка беруть альгінат кальцію, желатин, пігменти. Ззовні такі яйця майже не відрізняються від натуральних, але коли їх розбити, вони швидко розлазяться, а жовток змішується з білком. Підробку продають переважно в Пекіні, Шанхаї, Гуанчжоу.

У Китаї археологи виявили глечик з яйцями. Вік знахідки складає приблизно 2,5 тис. років. Глечик знайшли біля китайського міста Чанчжоу в комплексі з 38 гробниць. Яйця з зеленуватим відтінком шкаралупи перебували в усипальні одного з членів знатної родини.

Приблизно 1,2 трильйона яєць споживають у світі щороку. Одна людина споживає в середньому 173 яйця на рік. Майже 40 % яєць, вироблених у всьому світі, споживають у Китаї.

ЯЙЦЕ

Курочку яйце повчало:
- Ти мене не так знесла,
І неправильно поклала,
Й недостатньо берегла:
Недогріла і пішла, -
Соромно тобі хоч стало?

Осип Манделштам

Як ти розумієш
приказку „Яйце
курку не вчить“?

ЯЙЦЯ-ПРЯНИКИ

ЯЙЦЕ З ДЕРЕВА

ЯЙЦЕ ГАЧКОМ

ЯЙЦЕ З НИТОК

ЯЙЦЕ З ГУДЗИКІВ

ЯЙЦЕ З ДЕРЕВА

ЯЙЦЕ З БІСЕРУ

ЯЙЦЕ ІЗ КОЛЬОРОВОГО ПЛІТЕРУ

ЯЙЦЕ З ФЕТРУ

ЯЙЦЕ У ТЕХНІЦІ „КВІЛІНГ“

ЯЙЦЕ ГАЧКОМ

ЯЙЦЕ З ТКАНИНИ

ВІДПОВІДІ

ЗАВДАННЯ 1. 1 – шкаралупа; 2 – підшкаралупна оболонка; 3 – білок; 4 – жовток; 5 – канатик; 6 – повітряна камера; 7 – жовткова оболонка; 8 – зародковий диск.

ЗАВДАННЯ 2. 35 яєць.

ЗАВДАННЯ 3. 65 г

ЗАВДАННЯ 4. Гусяче – 10 см; качине – 6 см 5 мм; куряче – 6 см; цесарки – 4 см 5 мм; перепелине – 3 см.

ЗАВДАННЯ 5. Виміряй розміри перепелиного і страусинового яйця на малюнку. Страусине яйце у 6 разів більше. Отже, розміри страусинового яйця – 18 см.

ЛАБОРАТОРІЯ „КОЛОСКА”

Дослід 2. Дуже свіже, 90 мл.

1. Можна захворіти на „курячу сліпоту”. Кури засинають дуже рано, як тільки сутеніє. Робочий день здорової людини триває значно довше. Іноді відсутність у харчуванні вітаміну А і В2, на які так багатий курячий жовток, призводить до погіршення зору людини під час роботи за слабкого освітлення.
2. Яйце у солоній воді спливає майже горизонтально, а гострий кінець його нахилений трохи більше, ніж тупий. Це тому, що половинка яйця з гострим кінцем трохи важча, адже у протилежному кінці – повітряна камера. Переконайся на досліді.
3. Не може. У золотій шкаралупі немає пор, крізь які у яйце потрапляє повітря. Та й курча не розбило би золоту шкаралупу!
4. Не можна. Яйце буде завертати у бік важчого гострого кінця. Переконайся на досліді.
5. Пір'я водоплавної птиці (гусей, качок) вкрите особливим жиром, завдяки якому воно не змочується водою. Курям таке мастило не потрібне, адже вони не плавають. Тому потрапивши під дощ, курка має жалюгідний вигляд.

Вікторія Усенко,
учителька початкових класів
КУ „Пологівський колегіум № 1” Запорізької області

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Оксана Петрик
Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 20.01.18,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ”.

